

Sygn. akt *XVI GC 1442/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XVI Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Iwanowska

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Rozen

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w W.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. w W.**

o ustalenie

1. **powództwo oddala,**

2. **zasądza od powoda Syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w W. na rzecz pozwanego (...) Bank (...) S.A. w W. kwotę 7.217,00 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

SSO Renata Iwanowska

Sygn. akt XVI GC 1442/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 marca 2016 roku

W dniu 2 grudnia 2014 r. syndyk masy upadłości (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. w (...) wniosła przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. pozew o ustalenie bezskuteczności w stosunku do masy upadłości (...) S.A. czynności prawnej upadłego w postaci ustanowienia na rzecz pozwanego hipoteki umownej łącznej do wysokości 15 000 000 zł na następujących nieruchomościach:

- stanowiącym odrębną własność lokalu niemieszkalnym o numerze (...) o pow. użytkowej 390,53 m² usytuowanym na V kondygnacji w budynku nr (...) przy ul. (...) w W., dla którego Sąd Rejonowy dla (...) w W., X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...);
- stanowiącym odrębną własność lokalu niemieszkalnym o numerze (...) o pow. użytkowej 62,82 m^(2) usytuowanym na VII kondygnacji w budynku nr (...) przy ul. (...) w W., dla którego Sąd Rejonowy dla (...) w W., X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

Powód wniósł także o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że (...) sp. z o.o. w W. zawarła z (...) Bank (...). w W. umowę linii kredytowej o nr (...). Na podstawie tej umowy (...) Bank (...) S.A. udzielił (...) limitu w linii kredytowej do kwoty 7 500 000 zł z terminem spłaty do dnia 10 stycznia 2013 r. Kwota ta miała być przeznaczona wyłącznie na finansowanie bieżącej

działalności. Zgodnie z treścią umowy zabezpieczeniem spłaty środków wykorzystanych w ramach przyznanego limitu w linii kredytowej miała być hipoteka łączna do wysokości 15 000 000 zł ustanowiona na czterech nieruchomościach lokalowych będących własnością (...) S.A. (aktualnie (...) S.A. w W. w upadłości likwidacyjnej). Hipoteka ta została ustanowiona przez (...) S.A. na rzecz (...) Bank (...) S.A. w dniu 12 stycznia 2012 r. przed notariuszem K. N.. Hipoteka ta została wpisana do ksiąg wieczystych nieruchomości w dniu

31 stycznia 2012 r. Powód podniósł, że nie otrzymał żadnego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia tejże hipoteki, gdyż nawet przy uznaniu, że środki pochodzące z limitu kredytowego zostały przeznaczone na spłatę jego kredytu w (...) Bank (Polska) S.A. brak jest ekwiwalentnego świadczenia po stronie tego podmiotu. Zdaniem powoda prowadzi to do konkluzji, iż było to świadczenie nieodpłatne.

Powód wskazał, iż wniósł powództwo o wydanie przez (...) na rzecz (...) obciążonych nieruchomości w zamian za zwolnienie z zobowiązania. Postępowanie to zostało umorzone wobec zawarcia ugody pozasądowej, na mocy której syndyk masy upadłości (...) przeniósł na rzecz (...) własność spornych nieruchomości.

Powód podał, iż w toku prowadzonego postępowania upadłościowego nieruchomość lokalowa o nr (...) została sprzedana przez syndyka masy upadłości (...) na rzecz (...) sp. z o.o. w W.. W dniu 21 lutego 2012 r. (...) zawarła z (...) Sp. z o.o. umowę sprzedaży (...) udziałów (...). Na skutek tej umowy procentowy udział (...) w kapitale zakładowym (...) zmniejszył się z 20,3 % do 7,17 %. Cena sprzedaży udziałów tj. 4 300 000 zł, którą miała uiścić (...) sp. z o.o. nie została przelana na konto (...), co jest przedmiotem toczącego się równoległe postępowania sądowego. Powód podniósł, iż w latach 2011-2012 w skład akcjonariatu (...) oraz organów zarządzających i nadzorczych (...) wchodziły osoby będące udziałowcami bądź członkami organów zarządzających (...). Jako podstawę prawną swoich roszczeń powód wskazał art. 127 § 1, 128 § 2 oraz 313 § 2 p.u.i.n. (**pozew wraz z załącznikami k. 2 – 141**).

W dniu 20 lutego 2015 roku pozwany złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o przekazanie niniejszej sprawy do Sądu Rejonowego dla (...) Wydział X ds. Upadłościowych i Naprawczych celem rozpoznania przez sędziego – komisarza w postępowaniu dot. upadłości (...) S.A. W wypadku nieuwzględnienia wniosku, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany przyznał, że zawarł ze spółką (...) umowę linii kredytowej do kwoty 7 500 000 zł oraz, że doszło do ustanowienia przez poprzednika prawnego powoda hipoteki łącznej na rzecz pozwanego na nieruchomościach wskazanych w pozwie. Zdaniem pozwanego kwota kredytu została przeznaczona na spłatę zadłużenia powoda wobec (...) Bank (Polska) S.A. Z tego powodu, wobec uzyskanej od (...) dyspozycji, pozwany zasilił rachunek powoda prowadzony przez (...) Bank (Polska) S.A. (...) linii kredytowej została wypowiedziana przez pozwanego w dniu 9 lipca 2012 r. z uwagi na wystąpienie zagrożenia terminowej spłaty przyznanego limitu kredytowego. W związku ze wszczęciem postępowania upadłościowego (...), pozwany zgłosił przysługującą mu wierzytelność. W dniu 27 czerwca 2013 r. syndyk masy upadłości (...) i powód zawarli ugodę sądową, na mocy której prawo własności nieruchomości lokalowych o nr (...) przeszło na powoda. Pozwany nie został poinformowany o tym fakcie. Lista wierzytelności nie została uzupełniona o należności pozwanego mimo, iż była zabezpieczona hipoteką, w związku z czym powinna zostać uwzględniona z urzędu. Po powzięciu informacji o toczącym się postępowaniu upadłościowym pozwany skontaktował się z syndykiem i zgłosił przysługującą mu wierzytelność do masy upadłości. Pozwany uzyskał informację, że brak umieszczenia T. Bank (...) na uzupełniającej liście wierzytelności wynikał z braku wiedzy syndyka o wysokości wierzytelności. Informacja ta została udzielona syndykowi pismem z dnia 30 grudnia 2013 r. Mimo tego wierzytelność pozwanego nie została umieszczona na uzupełniającej liście wierzytelności. Następnie syndyk masy upadłości (...) S.A. złożył do sędziego komisarza wnioski o uznanie za bezskuteczne w stosunku od masy upadłości czynności w postaci ustanowienia hipoteki łącznej na spornych nieruchomościach. Wniosek ten został oddalony. Pozwany podniósł, że po wydaniu tegoż postanowienia syndyk przekazał sędziemu komisarzowi uzupełniającą listę wierzytelności, nieuwzględniającą wierzytelności pozwanego. Wierzytelność ta została uwzględniona dopiero na mocy postanowienia sędziego komisarza zmieniającego listę z urzędu.

Pozwany zakwestionował zasadność dochodzenia roszczenia w oparciu o art. 127 § 1 p.u.i.n., gdyż zastosowanie w sprawie mogłoby znaleźć ewentualnie przepis art. 130 § 1 p.u.i.n. jako odnoszący się do zabezpieczenia cudzego długu.

W opinii pozwanego tutejszy Sąd nie jest właściwy do rozpoznania tej sprawy, gdyż żądanie ubezpieczenia hipoteki w oparciu o art. 130 § 1 p.u.i.n. powoduje, że właściwy jest w sprawie sędzia komisarz. Wobec powyższego, pozwany wniósł o przekazanie sprawy zgodnie z właściwością. W przypadku nieuwzględnienia wniosku, pozwany wniósł o oddalenie powództwa z uwagi na fakt że zabezpieczenie odnosiło się do długu cudzego, a nie powoda. Pozwany wskazał także, że zastosowania w sprawie nie może znaleźć art. 128 p.u.i.n., gdyż ustanowienie hipoteki jest czynnością jednostronną. Co więcej, czynność ta została dokonana na rzecz T. Bank (...), a więc podmiotu niepowiązanego z powodem (**odpowiedź na pozew wraz z załącznikami k. 147 – 272**).

Postanowieniem z dnia 31 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, XVI Wydział Gospodarczy stwierdził swą niewłaściwość funkcjonalną i przekazał sprawę do rozpoznania Sędziemu Komisarzowi. (**postanowienie k. 274 – 277**)

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2015 roku, sygn. akt I Acz 1237/15, Sąd Apelacyjny w Warszawie, I Wydział Cywilny zmienił zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 marca 2015 roku i oddalił wniosek pozwanego o przekazanie sprawy według właściwości. (**postanowienie k. 338 - 340**)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 11 stycznia 2012 r. (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (dalej: T. Bank (...), pozwany) zawarł ze (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (dalej: (...)) umowę linii kredytowej nr (...) (dalej – umowa kredytowa) (**okoliczność bezsporna, umowa kredytowa k. 36-41**).

W treści umowy kredytowej wskazano, że T. Bank (...) przyznał (...) limit w linii kredytowej w wysokości 7 500 000 zł z terminem spłaty do 10 stycznia 2013 r. W pkt 3 umowy kredytowej (...) zobowiązał się do zapłaty na rzecz T. Bank (...) odsetek z tytułu wykorzystanej kwoty linii kredytowej. W pkt 4 ustalono, iż przez zawarcie umowy (...) zyskał możliwość zadłużenia się w koncie do wysokości kwoty limitu linii kredytowej. Środki te mogły być jednak przeznaczone wyłącznie na finansowanie bieżącej działalności (...). W pkt 9 umowy zawarto regulacje dotyczące zabezpieczenia spłaty linii kredytowej. Zabezpieczeniem miało być ustanowienie hipoteki łącznej do kwoty 15 000 000 zł na pierwszym miejscu w dziale IV ksiąg wieczystych na nieruchomościach:

- nieruchomościach gruntowych uregulowanych w księgach wieczystych nr (...) położonych w W., Gmina N., Powiat L., ul. (...) należących do (...) Sp. z o.o. w W. oraz udziale w nieruchomości w wysokości 2/3 uregulowanym w księdze wieczystej nr (...), położonych w W., Gmina N., Powiat L., ul. (...) należących do (...) Sp. z o.o. w W.;
- nieruchomości gruntowej uregulowanej w księdze wieczystej nr (...), położonej w Z., gmina B. oraz nieruchomości gruntowej uregulowanej w księdze wieczystej nr (...), położonej w N., gmina B. należących do (...) S.A. w W.;
- nieruchomości gruntowej położonej we W., obręb Z. uregulowanej w księdze wieczystej KW nr (...), należącej do K (...) Sp. z o.o. w K., nieruchomości gruntowej położonej w M., gmina W. uregulowanej w księdze wieczystej KW nr (...) należącej do K (...) Sp. z o.o. w K., nieruchomości gruntowej położonej w M., obręb K. uregulowanej w księdze wieczystej KW nr (...), należącej do K (...) Sp. z o.o. w K., nieruchomości gruntowej położonej we W., obręb Z. uregulowanej w księdze wieczystej KW nr (...), należącej do K (...) Sp. z o.o. w K.;
- nieruchomościach położonych w W. przy ul. (...) należących do (...) S.A. w W. stanowiących lokale: nr (...) uregulowanej w księdze wieczystej KW (...) uregulowanej w księdze wieczystej KW (...), I nr (...) uregulowanej w księdze wieczystej KW (...) uregulowanej w księdze wieczystej KW (...) (**okoliczność bezsporna, umowa kredytowa, k. 36-41**).

W dniu 12 stycznia 2012 r. przed notariuszem K. N. został sporządzony akt notarialny, rep. A nr (...), w którym K. W. działając jako Prezes Zarządu (...) S.A. złożył oświadczenie o ustanowieniu na rzecz (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. hipoteki łącznej do kwoty 15 000 000 zł na nieruchomościach wymienionych w § 1 aktu notarialnego tytułem

zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy linii kredytowej nr (...). **(okoliczność bezsporna, wypis aktu notarialnego Repertorium A nr (...) k. 43-48)**

Na skutek powyższego oświadczenia w dziale IV ksiąg wieczystych o nr (...) ujawniono hipotekę łączną umowną do kwoty 15 000 000 zł. **(okoliczność bezsporna, wydruk księgi wieczystej nr (...) k. 50 – 74, wydruk księgi wieczystej nr (...) k. 75 – 80)**

W dniu 21 lutego 2012 r., aktem notarialnym o nr rep. A nr (...), (...) S.A. w (...) sp. z o.o. w W. zawarły umowę przeniesienia własności nieruchomości za zwolnienie z zobowiązania. W § 1 tegoż aktu K. W., działający jako Prezes Zarządu (...) S.A., złożył oświadczenie, że lokale niemieszkalne o nr(...) usytuowane w budynku wielolokalowym położonym przy ul. (...) w W. należą do spółki (...) S.A. W § 1 pkt 6 strony zgodnie oświadczyły, że:

- (...) S.A. w W. zawarła ze (...) sp. z o.o. w W. w dniu 16 października 2011 r. umowę, na mocy której (...) sp. z o.o. udzieliła (...) S.A. pożyczki w wysokości 2 500 000 zł;
- (...) S.A. zawarła ze (...) sp. z o.o. w dniu 30 września 2011 r. umowę, na mocy której (...) Sp. z o.o. udzieliła (...) S.A. pożyczki w wysokości 3 000 000 zł;
- do dnia sporządzenia aktu żadna z powyższych kwot nie została zwrócona;
- na dzień sporządzenia aktu odsetki od pożyczonych kwot wynosiły odpowiednio 173 150,88 zł i 189 369,86 zł;
- w dniu 20 stycznia 2012 r. (...) dokonała przelewu na konto bankowe (...) S.A. w T. Bank (...) kwoty 7 500 000 zł tytułem spłaty jako poręczyciel kredytu udzielonego (...) S.A. przez (...) Bank (Polska) S.A.;
- na dzień sporządzenia aktu spółki nie były spółkami powiązаныmi lub dominującymi w rozumieniu art. 4 § 1 pkt. 5 k.s.h. i art. 128 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe i naprawcze.

W § 2 aktu notarialnego z dnia 21 lutego 2012 roku zawarto zobowiązanie, że własność każdego z lokali zostanie przeniesiona na (...) w zamian na zwolnienie (...) S.A. z zobowiązania w określonej wysokości. Lokal nr (...) został przeniesiony na (...) w zamian za zwolnienie z zobowiązania w wysokości 5 952 458 zł, lokal nr (...) – 4 306 169 zł, lokal nr (...) – 1 931 771 zł oraz lokal nr (...) – 973 102 zł **(okoliczność bezsporna, wypis aktu notarialnego Repertorium A nr (...) k. 82-93).**

W dniu 21 lutego 2012 r. (...) S.A. w (...) sp. z o.o. w W. zawarły umowę sprzedaży udziałów. Na mocy tejże umowy (...) S.A. sprzedało (...) Sp. z o.o. 1 550 udziałów (...) o wartości nominalnej 1 000 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 1 550 000 zł, za kwotę 4 300 000 zł **(okoliczność bezsporna, umowa sprzedaży udziałów z dnia 21 lutego 2012 r. k. 98-99).**

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla (...) – Sąd Gospodarczy – X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych ogłosił upadłość (...) S.A. obejmującą likwidację majątku. Postanowieniem tym został wyznaczony sędzia – komisarz w osobie SSR Moniki Mysiakowskiej – Choiny oraz syndyk – J. O. **(okoliczność bezsporna, postanowienie z dnia 4 kwietnia 2012 r. k. 122).**

Pismem z dnia 4 czerwca 2013 r. T. Bank (...) zgłosiła swoją wierzytelność w łącznej kwocie 9 072 895,51 zł do masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w W.. **(okoliczność bezsporna, pismo z dnia 4 czerwca 2013 wraz z potwierdzeniem nadania k. 184 -189).**

W dniu 19 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, XX Wydział Gospodarczy wydał postanowienie pod sygn. akt XX GC 908/12, którym umorzył sprawę z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w W. przeciwko (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w W. o zapłatę wobec zawarcia przez strony ugody. W uzasadnieniu wskazano, że strony zawarły ugody, na mocy której przeniesiono na rzecz powoda własność lokali

niemieszkalnych o nr (...), dla których Sąd Rejonowy dla (...) w W. prowadzi księgi wieczyste o nr (...) (**okoliczność bezsporna, postanowienie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie o sygn. akt XX GC 908/12 k. 95-96**).

W dniu 4 grudnia 2013 r. T. Bank (...) skierowała pismo do syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z zapytaniem o powody nie umieszczenia jej na liście wierzytelności. W odpowiedzi na to pismo syndyk skierował do T. Bank (...) pismo, w którym wyjaśnił, że brak sporządzenia listy wierzytelności wynika z braku informacji syndyka co do kwoty wierzytelności, która miałaby być zamieszczona na tej liście. W odpowiedzi na powyższe pozwany pismem z dnia 30 grudnia 2013 r. wskazał, że na dzień sporządzenia pisma wierzytelność wynosiła 9 793 809,92 zł (**okoliczność bezsporna, pismo z dnia 4 grudnia 2013 r. k. 246 – 249, pismo syndyka z dnia 20 grudnia 2013 r. k. 251, pismo T. Bank (...) z dnia 30 grudnia 2013 r. k. 252 - 253**).

Pismem z dnia 4 grudnia 2013 r. T. Bank (...) zgłosiła sędziemu – komisarzowi swoją wierzytelność przeciwko (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w łącznej kwocie 7 591 617,02 zł (**okoliczność bezsporna, pismo z dnia 4 grudnia 2013 k. 241-245**).

W dniu 12 lutego 2014 r., w toku postępowania upadłościowego, nieruchomość lokalowa nr (...) położona w budynku przy ul. (...) w W. została przeniesiona przez syndyka masy upadłościowej (...) S.A. na rzecz (...) sp. z o.o. w W. (**okoliczność bezsporna, wydruk księgi wieczystej nr (...) k. 50 – 74**).

W dniu 28 kwietnia 2014 r. sędzia – komisarz oddalił wniosek syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej o uznanie za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości obciążenia majątku upadłego hipoteką umowną łączną do wysokości 15 000 000 zł na rzecz T. Bank (...). (**postanowienie z dnia 24 kwietnia 2014 r. wraz z uzasadnieniem k. 257- 259**).

Pismem z dnia 12 czerwca 2014 r. T. Bank (...) złożyła do Sądu Rejonowego dla (...) sprzeciw od odmowy uznania przysługującej jej wierzytelności, wnosząc o wciągnięcie jej na listę wierzytelności (**okoliczność bezsporna, sprzeciw z dnia 12 czerwca 2014 wraz z potwierdzeniem nadania k. 263 - 269**).

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2014 r. sędzia – komisarz zmienił uzupełniającą listę wierzytelności poprzez uznanie na rzecz T. Bank (...) wierzytelności głównej w kwocie 7 500 000 zł oraz jej zabezpieczenia w postaci hipoteki umownej łącznej do kwoty 15 000 000 zł na nieruchomościach lokalowych upadłego o nr (...) położonych przy ul. (...) w W.. (**okoliczność bezsporna, postanowienie z dnia 10 grudnia 2014 wraz z uzasadnieniem, k. 270 - 272**)

W toku niniejszego postępowania zbyto nieruchomości lokalowe nr (...) położone w budynku przy ul. (...) w W.. W dniu 21 lipca 2015 r. (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej przełało na konto T. Bank (...) kwotę 2 452 500 zł tytułem ostatecznego planu odrębnego podziału sum uzyskanych ze zbycia nieruchomości obciążonych hipotecznie. (**okoliczność bezsporna, potwierdzenie przelewu, k. 376**)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów wskazanych w nawiasach, których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd zważył co następuje.

Powództwo należało oddalić w całości.

W niniejszej sprawie powód wniósł o uznanie za bezskuteczną, w stosunku do masy upadłości (...) S.A., czynności prawnej w postaci ustanowienia przez (...) S.A. w W. na rzecz pozwanego hipoteki umownej łącznej do wysokości 15 000 000 zł na nieruchomościach stanowiących odrębną własność, lokalach niemieszkalnych o nr (...) w budynku nr (...) przy ul. (...) w W.. Powód wywodził, iż ustanowienie hipoteki łącznej powinno być uznane za bezskuteczne na podstawie art. 127 i 128 Prawa upadłościowego i naprawczego (Dz.U. 2003 nr 60, poz. 535, dalej: p.u.i.n.).

Należy wskazać, że stan faktyczny przedstawiony w niniejszej sprawie pozostawał bezsporny, strony nie zgadzały się jedynie co do jego oceny prawnej.

Zgodnie z art. 132 § 1 p.u.i.n. powództwo w przedmiocie uznania za bezskuteczną czynności upadłego dłużnika z art. 127 i 128 p.u.i.n. może wytoczyć syndyk, nadzorca sądowy i zarządca. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że aby skutecznie dochodzić uznania czynności za bezskuteczną, należy mieć w tym interes prawny określony w art. 189 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 r., sygn. akt I CSK 93/08). Należy zauważyć, że interes prawny stanowi przesłankę merytoryczną powództwa o ustalenie, zatem brak wykazania interesu prawnego będzie prowadził do oddalenia powództwa. W tym przypadku to powód jest stroną sporu, na której spoczywa obowiązek wykazania istnienia interesu prawnego w ustaleniu stosunku prawnego lub prawa.

W ocenie Sądu interes prawny powoda w wytoczeniu przedmiotowego roszczenia „odpadł” w toku postępowania na skutek przekazania pozwanemu kwoty 2 452 500,00 zł zgodnie z ostatecznym planem odrębnego podziału sum uzyskanych ze zbycia nieruchomości, obciążonych hipotecznie. W chwili obecnej powodowi przysługuje w stosunku do pozwanego roszczenie dalej idące tj. roszczenie o świadczenie.

Interes prawny należy co prawda interpretować szeroko, gdyż może to być zarówno interes majątkowy jak i niemajątkowy i przy ocenie jego zaistnienia należy stosować kryteria obiektywne, a nie subiektywne, jednak niewątpliwie interes prawny w wytoczeniu przedmiotowego powództwa musi wystąpić najpóźniej w chwili zamknięcia rozprawy. Wobec przekazania pozwanemu przez powoda środków ze sprzedaży nieruchomości niewątpliwie powód nie posiada już interesu prawnego w wytoczeniu roszczenia o uznanie, może bowiem domagać się zapłaty kwot przekazanych pozwanemu tytułem spłaty hipoteki opierając swe stanowisko na przesłankach, wskazanych w pozwie.

Z uwagi na powyższe Sąd oddalił powództwo w całości ze względu na brak interesu prawnego po stronie powodowej w wytoczeniu powództwa o ustalenie w rozumieniu art. 189 k.p.c.

Odnosząc się do pozostałych kwestii spornych w sprawie - jedynie na marginesie – można wskazać, iż w ocenie Sądu roszczenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie w oparciu o przywołane w pozwie art. 127 i 128 p.u.i.n.

Zgodnie z art. 127 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej.

Zgodnie natomiast z ustępem 3 tego samego artykułu, bezskuteczne są również zabezpieczenie i zapłata długu niewymagalnego, dokonane przez upadłego w terminie dwóch miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jednak ten, kto otrzymał zapłatę lub zabezpieczenie, może w drodze powództwa lub zarzutu żądać uznania tych czynności za skuteczne, jeżeli w czasie ich dokonania nie wiedział o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.

W ocenie Sądu art. 127 p.u.i.n. nie może mieć zastosowania do stanu faktycznego sprawy, bowiem artykuł 127 ust. 3 sankcjonuje tylko nieuzasadnione ustanowienie przez upadłego w okresie ochronnym dodatkowego, nieprzewidzianego wcześniej zabezpieczenia długu niewymagalnego lub przedwczesne zabezpieczenie, które upadły ma ustanowić na podstawie uprzednio powstałego obowiązku, ale nie nadszedł jeszcze właściwy czas na wykonanie tego obowiązku. (por. Czech T., PUG, 2010/2/5-14.)

Aby z kolei uznać zasadność powództwa w oparciu o art. 127 § 1 p.u.i.n. skarżona czynność powinna polegać na rozporządzeniu majątkiem przez powoda poprzez dokonanie czynności nieodpłatnie, bądź odpłatnie przy rażącej dysproporcji wartości świadczeń. W przedmiotowym przypadku skarżona czynność polegała na ustanowieniu hipoteki łącznej na posiadanych przez powoda nieruchomościach. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 9 października 2009 r. w sprawie o sygn. akt IV CKS 169/09, czynność udzielenia zabezpieczenia ze swej natury nie powoduje zmniejszenia masy upadłości, w związku z czym nie podlega odpłatności. Należy jednak

wskazać, iż powód otrzymał od (...) świadczenie w kwocie 7 500 000 zł z tytułu ustanowienia zabezpieczenia. Zostało ono przeznaczone w całości na spłatę kredytu w (...) Bank (Polska). Powód nie wykazał także, aby wartość świadczenia upadłego w postaci ustanowienia hipoteki przewyższała w rażąym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej.

Odnośnie drugiej ze wskazanych przez powoda podstaw prawnych roszczenia tj. art. 128 ust. 2 p.u.i.n., należy wskazać, iż zgodnie z art. 128 ust. 1 p.u.i.n. sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka uzna za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości odpłatną czynność prawną dokonaną przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, z osobą pozostającą z upadłym w faktycznym związku, prowadzącą z nim wspólnie gospodarstwo domowe albo z przysposobionym lub przysposabiającym, chyba że druga strona czynności wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli. (...) Zgodnie z ust. 2 tego przepisu stosuje się go odpowiednio do czynności upadłego, będącego spółką lub osobą prawną, dokonanej z jej współnikami, ich reprezentantami lub ich małżonkami, jak również ze spółkami powiązanymi, ich współnikami, reprezentantami lub małżonkami tych osób.

Powód wskazał, że w momencie zawarcia umowy posiadał ponad 20% akcji (...), a więc zgodnie z art. 4 § 1 pkt 5 k.s.h. były to spółki powiązane. Odnosząc się do powyższej kwestii należy stwierdzić, iż czynność ustanowienia zabezpieczenia jest czynnością jednostronną. Przepis zaś wymaga, aby czynność ta była dokonana z innym podmiotem, a więc była to czynność dwustronna. Okoliczność ta wyklucza więc zastosowanie art. 128 ust. 2 p.u.i.n. albowiem przedmiotowe oświadczenie o ustanowieniu hipoteki było świadczone na rzecz T. Bank (...), a więc podmiotu trzeciego, nie powiązanego w żaden sposób z powodem.

Z uwagi na argumentację przedstawioną powyżej, Sąd oddalił powództwo w całości, o czym orzekł w pkt 1 wyroku. W pkt 2 orzeczenia rozstrzygnięto o kosztach postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. Mając na względzie, iż stroną przegrywającą sprawę jest powód zasadnym było obciążenie go obowiązkiem zwrotu kosztów pozwanej. Na koszty poniesione przez stronę pozwaną złożyły się opłata od pełnomocnictwa procesowego w wysokości 17 zł oraz kwota 7 200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona w oparciu o § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.) .

SSO Renata Iwanowska

ZARZĄDZENIE

1. odnotować uzasadnienie;
2. odpis wyroku wraz uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

SSO Renata Iwanowska